

Kochav kachel

Zpravodaj č. 1

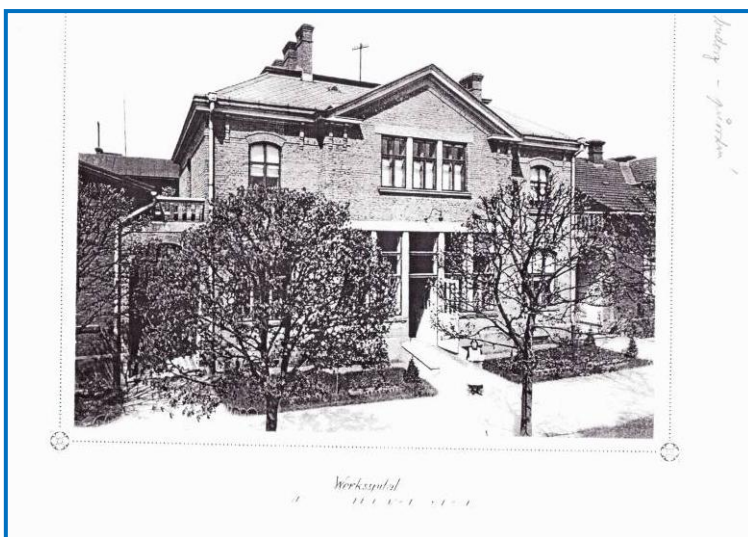
Židovská obec v Ostravě, ul. Tovární 15, Ostrava 9, 709 00

Webová adresa: Židovská obec v Ostravě, e-mailová adresa: sekretariat@kehila-ostrava.cz, telefon: 596 621 324

Ohlédněme se do minulosti.

MUDr. Antonín Bělař

Vítkovická chirurgie – lidé, dům, osudy.

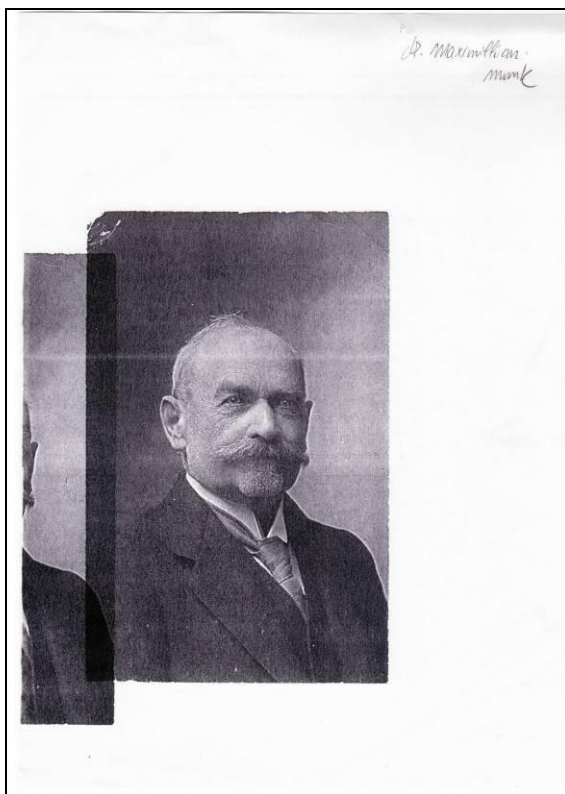
První baráky závodního špitálu, hospice Vítkovických železáren vznikly v oblasti tzv. Žofínské huti – na počátku 40. let 19. století. Ve VŽ bylo tehdy zaměstnáno 400 dělníků. Jejich trvání bylo krátké, záhy vznikla tzv. „Nová nemocnice“ a to v roce 1853 v oblasti nynější elektrárny, naproti vjezdu k vysokým pecím. Nemocnice měla zprvu 6 lůžek, v r. 1860 byla rozšířena o choroby infekční. Počátkem 70. let 19. století

měla již 6 nemocničních pokojů nejméně s 32 lůžky a ambulatorium. Ošetřování neprováděli lékaři, ale nekvalifikovaní ošetřovatelé a starší ženy, které již nemohly pracovat v provozech závodu. Vedoucí pracovník této nemocnice byl podřízen městskému fyzikovi, dr. Nikodému Kročkovi, který byl prvním vysokoškolsky vzdělaným zdravotníkem pracujícím v Ostravě.

Doktoru Kročkovi podléhal také první městský zdravotní ústav, vlastně jen infekční pavilon budoucí nemocnice na Fifejdách, kde místní název vznikl zkomoleninou původního názvu Viehweide – pastviny. Tento pavilon, zárodek příští městské nemocnice, však vznikl až koncem 80. let 19. století, tedy více než 30 let po vybudování prvních budov budoucí závodní nemocnice Vítkovic.

Název pavilon je však nutno brát eufemicky, nejednalo se než o přízemní baráky. Paul Kupelwieser, ředitel Vítkovic v letech 1876-1893 ve svých pamětech píše, že „...tovární špitál byl neuvěřitelně špinavý a zanedbaný. V jeho čele nestál lékař, ale jakýsi člověk, zcela neschopný, kterému se dříve říkalo lazebník. Pracoval na tomto místě 20 let...“ Ani později se pravděpodobně lékař natrvalo ve špitále nenacházel. Teprve v roce 1853 je na plánu železáren zakreslena budova, označena jako obydlí lékaře.

V roce 1843 je první zmínka o Hutnické bratrské pokladně, oborové pojišťovně, která vznikla pro zaměstnance podniku a do jejíhož vzniku vložil baron Rothschild 1 000 zlatých tehdejší měny. Gesto to bylo spíše symbolické, za několik let pojišťovna již obhospodařovala více než sto tisíc zlatých. Ve druhé polovině 70. let 19. století provedl ředitel Vítkovic, Paul Kupelwieser reformu sociálního zabezpečení v tom smyslu, že místo příspěvku do bratrské pokladny dělníci odváděli 5% své mzdy do tzv. závodního spoření, které bylo prémiováno. I tak však byla zdravotní situace zaměstnanců železáren neuspokojivá, s vysokou úmrtností, která činila v mladém věku (20 - 30 let) 34% a ve věku nejproduktivnějším (30 - 50 let) pak 28%. Není se čemu divit, průměrný věk obyvatelstva byl 36,2let.

Vedení Vítkovických železáren si bylo vědomo této neutěšené situace, a proto v roce 1878 povolalo do vedení své nemocnice prvního vysokoškolsky graduovaného lékaře dr. Munka, který měl zkušenosti z Vídně a působil ve vítkovické nemocnici plných 41 let.

Na odpočinek odešel až 21. 12. 1918 ve věku 70 let. Zemřel ve Vídni v roce 1923.

Dr. Munk přišel záhy k závěru, že původní nemocnice nevyhovuje rozměry, uspořádáním ani polohou a nebude stačit přestavba. Bude nutné vybudovat nemocnici zcela novou, na vhodnějším místě. Na uskutečnění této myšlenky však musel čekat více než deset let. Krach na vídeňské burze v roce 1873 hluboce poznamenal hospodářství habsburské monarchie, zejména v českých zemích. Konjunktura se dostavila až koncem 80. let.

Výstavba nemocnice byla započata v roce 1888 a již za dva roky byl zahájen její provoz. Nová nemocnice byla situována uprostřed závodů, ale měla dostatečný ochranný zelený pás v prostorné nemocniční zahradě, místy přecházející až do lesoparku. Půdorysy budov byly ve „versailleském stylu“ – ve tvaru písmene U, obklopeny zeleninovými a květinovými zahradami. K nemocnici byla připojena i klášterní škola svatého Karla Boromejského. Nemocnice měla 50 lůžek a její ředitel dr. Munk se postaral o příchod mladých lékařů, z nichž se četní specializovali.

Protože rostl i počet zaměstnanců a obyvatel Vítkovic, v roce 1900 byl postaven další pavilon, tzv. budova III s kapacitou 90 lůžek. Závodní nemocnice byla již koncipována zcela moderně, bylo pamatováno na záchody, koupelny, prostory k desinfekci a sterilizaci, umístěno zde bylo i solárium, rehabilitační vybavení, hovorňy pro návštěvy apod.

Další rozvoj Vítkovic, ale zejména vysoké procento úrazů, z nichž mnoho bylo smrtelných, přinutilo vedení Vítkovických železáren zahájit výstavbu moderního chirurgického pavilonu. Stavba byla započata v roce 1913 a ukončena byla v roce 1914 s kapacitou oddělení 94 lůžek.

Vznikla budova, na svou dobu ojedinělá. Nebyl to již žádný přestavěný klášter nebo chudobinec, vznikla moderně koncipovaná dvoupodlažní budova s půdorysnou plochou cca 2 500 m². V přízemí a prvním poschodí byly dva velké pokoje po 14 lůžkách, další pokoje byly převážně jednolůžkové. Patra byla vybavena koupelnami, pokoje měly tekoucí vodu. V přízemí bylo rentgenové pracoviště včetně radioterapie a septický operační sál s umývárnou, předsálím, přípravnou, šatnou, místností pro narkosu a sterilizaci. Aseptický operační sál pro plánované operace s prosklenými stěnami odpovídal tehdy moderním zdravotním trendům. V budově byl i výtah, dnes zvaný „operační“, který je stále osou celého průběhu práce budovy. Hlavní vchod i příjezd byl jeden ve frontálním (nikoliv dnešním bočním) průčelí.

Protože dosavadní přednosta dr. Pressburger (narozen 1849 pracoval ještě v předaseptickém období chirurgie), končil svou aktivní činnost. Vedením oddělení byl pověřen dr. Karl Gütig, narozen v Praze dne 3. 8. 1879, studoval a poté promoval na pražské německé Karlově – Ferdinandově univerzitě v roce 1909. Krátkou dobu pracoval v Příbrami a pak nastoupil chirurgickou praxi na vídeňské klinice profesora Roberta Gersuniho. Gersuni byl rodák z Teplic a jeho jméno nesou dodnes některé postupy v břišní a plastické chirurgii. Karl Gütig měl u něj dobré možnosti rozvoje a stal se jeho „erste asistent“. 15. 12. 1918 nastoupil ve

Vítkovické nemocnici jako „oberarzt“ – odpovídá asi našemu staršímu sekundáři. O rok později se stává „chefarzt“, tj. v dnešní terminologii přednosta oddělení. Karl Gütig byl svérázná postava, jeho činnost zaujímala širokou škálu všeobecné chirurgie i jejich podoborů. Znamená to, že kromě traumatologie a ortopedické chirurgie se pod jeho vedením prováděla i neurochirurgie zejména traumatologická, urologie, z části i chirurgická gynekologie, chirurgie plastická včetně operace vrozených vad, dokonce i některé výkony stomatochirurgické a ORL. Doménou však zůstávala chirurgie břišní a vzhledem k endemické oblasti Valašska také operace štítné žlázy. Primář Gütig nebyl ve své činnosti osamocen, záhy si vychoval řadu mladších kolegů, z nichž je třeba jmenovat dr. Ludvíka Alta a dr. Pavla Wurzela.....

Rozsah operací na chirurgickém oddělení byl obdivuhodný. Jako charakteristický byl vybrán rok 1929. Z anestezie již byl vyrazen chloroform, většina výkonů (803) byla provedena v éterové narkose. Malá část výkonů v chlorethylenu (kelenu) a značná část výkonů v lokální anestézii novokainové. Celkem bylo provedeno 4951 výkonů, z nichž, podle tehdejších i dnešních hledisek bylo 678 výkonů větších (zákroky na střevech, žaludku, žlučníku, strumy, amputace, peritonitidy, urologické operace). 1627 zákroků je označeno jako střední, 2167 jako lehké (převažovala hnisavá onemocnění-abscesy vč. tuberkulosních panaricia, flegmony a jiné), zbývajících 479 výkonů bylo gynekologických nebo ORL. Mortalita nebyla malá – z 18 perforovaných apendixů byla tři úmrtí. Ze 112 flegmonosních případně gangrenosních zánětů slepého střeva zemřelo 8 nemocných. Pozoruhodný je nízký výskyt zhoubných nádoru prsu a tlustého střeva, počet nádorů žaludku je poněkud vyšší než v dnešních statistikách, což je zřejmě dáno strukturou tehdejší výživy. Úmrtí v důsledku pracovního úrazu bylo ve Vítkovicích ročně kolem 15 až 20.

Vítkovická chirurgie získala záhy věhlas a to nejen mezi pacienty, ale i v odborných společnostech. Dr. Gutig za 20 let své činnosti publikoval téměř 50 vědeckých prací jednak v německých časopisech (Brünnsche Beiträge zur klinische Chirurgie, Der Chirurg, Zentralblatt für Chirurgie), ale přispíval i do časopisů lékařů českých, což ilustruje aktivní znalost českého jazyka. Publikoval v široké škále, stejně jako operoval. Ve svých sděleních se nevyhýbal ani filozofickým úvahám. Samostatně, případně s dr. Gütigem publikovali a přednášeli jeho spolupracovníci. Dr. Alt se zaměřoval na urologické problémy, dr. Wurzel na břišní chirurgii, dr. Herzog na aplikaci RTG diagnostickou nebo terapeutickou. Není bez zajímavosti, že při sčítání lidu v roce 1930 všichni tito lékaři uvedli v rubrice státní občanství „československé“ a v rubrice náboženství „Mojžíšovo“.

Zajímavé údaje vyplývají z osobního listu dr. Gütiga, jakož i z jeho dalších smluv se zaměstnavatelem. Dozvíme se, že dr. Gütig byl svobodný, bezdětný. To byla v tehdejší době, zejména v Německu a Rakousku pro přednosta chirurgických oddělení zvyklost. Jeho nástupní plat byl pouhých 300 Kč měsíčně (v roce 1909, kdy plat dělníka ve Vítkovicích nepřesahoval 190 Kč), lineárně se však zvyšoval, aby po 10 letech dosáhl trojnásobku počátku a trojnásobku průměrné mzdy ve státě. Lékaři obecně pracovali první tři roky v nemocnici jen za symbolický plat, ubytování a stravu měli však zdarma. Teprve po třech letech, když získali definitivu, došlo ke zvýšení platu, naturální výhody (deputátní uhlí, dřevo, stravování zdarma) však přetrvávaly. Dokument z roku 1929 ukazuje platový výměr, který činil 65 000 Kč, renumerace jsou odměny, které v následujících letech dosahovaly až 20 000 Kč, což při zvyšujícím se platu znamenalo koncem 30-ti let příjem až 100 000 Kč ročně. Průměrný plat se v té době pohyboval mezi 800-1200 Kč měsíčně. Kupní síla koruny byla však mnohonásobně vyšší než dnes.

O přiměřenou výši platu se v Rakousku, stejně jako v demokratickém Československu staral trh. Pokud by stát nebo Vítkovice platili lékařům málo, volili by výnosnější privátní praxi. Lékaři, obzvláště na vedoucích místech, měli však ve Vítkovicích vždy značně vyšší platy než ve státních nebo městských službách. Plat přednosta oddělení byla zhruba na úrovni sekčního šéfa vítkovického odboru, včetně prémie a odměn.

V letech 1924 a 1936 se chirurgie přestavovala, došlo k rozšíření aktivní části ve druhém podlaží. Přistaven zde byl operační sál, operační sál v přízemí byl změněn na sál sloužící jen k ambulantním výkonům. Toto šťastné období končí březnovou okupací zbytku Československa v roce 1939. Nařízením ze 4. dubna 1939 jsou všichni lékaři „nearijského“ původu zbaveni práce a začínají individuální tragédie každého z nich. Nemocný Karl Gütig po propuštění odjíždí do lázní Poděbrady, jako Žid má však blokovány finance. Dopisem z 21.7.1939 prosí o výpomoc. Dostane se mu 1500 Kč. Poté pobývá krátkou dobu v Praze a následně je odtransportován do lodžského ghetta, kde v roce 1941 zahynul. Z dalších lékařů je znám osud jen některých. Dr. Rischawy, internista, pracoval za války v židovské nemocnici (původně židovský starobinec), v roce 1943 byl odtransportován, přežil. Ne však dr. Alt, který zahynul v roce 1943 v Osvětimi, zahynul i dr. Wurzel.

Válka byla tragédií i pro nemocnici, pronásledován byl i český personál, část nemocnice byla proměněna v lazaret wehrmachtu, pak SS, koncem války pak v ubytovnu pro uprchlíky při postupu Rudé armády přes Polsko na východ. Nejinak tomu bylo i v prvních měsících po válce. Dokonce roku 1945 je situace v ústavu konsolidována, vedení se ujímá dr. Drašnar a ještě v témže roce je nemocnice, její interní a chirurgické oddělení zvoleno jako vzorové pracoviště pro návštěvu lékařů z USA, členů Unionistické církve. Chirurgii navštěvuje prof. Dragstaed,

gastroenterolog, autor a propagátor nové metody léčení žaludečních vředů, která spočívala v protěti obou větví bludných nervů, jejichž činnost je z valné části odpovědná za tvorbu žaludeční kyseliny solné a tím za vznik vředové choroby.

Profesor Dragstead provedl společně s primářem Drašnarem přes 40 těchto operací, jedny z prvních v Evropě. Primář Drašnar přinesl precizní operační techniku, rozvíjela se i hrudní a břišní chirurgie, několik let po válce ústav fungoval na úrovni krajské nemocnice. Zlom přichází po roce 1952. Jakožto důsledek komunistického převratu, ústav pozbývá samostatnosti v rámci závodu a dostává se pod Státní zdravotní správu. Zbývá jen majetek. Lékaři a personál již nejsou placeni Vítkovicemi, dostávají plat jako ostatní zaměstnanci kteréhokoliv zdravotnického zařízení, což znamená jejich naprostou pauperizaci. Prudce se zvyšuje počet nových zaměstnanců ve Vítkovických železárnách, přicházejí tisíce nových obyvatel ze Slovenska a jiných oblastí republiky, začíná se stavět Nová huť a chirurgie se musí vypořádat s prudkým nárůstem těžkých úrazů. Počet smrtelných úrazů dosahuje počátkem tohoto období až 50 ročně.

V této době, v roce 1951, přichází do Ostravy dr. Antonín Staněk, který se narodil 30.9.1916 v obci Perna u Mikulova. Začal studovat před válkou brněnskou lékařskou fakultu Masarykovy university. Doktorát však získal, vzhledem k válečným událostem až v roce 1945. Po promoci nastoupil v Brně na Žlutém kopci u primáře Kulíška, pokračovatele dr. Bakeše. Krátce pracoval i v Uherském Hradišti, avšak v roce 1951, kdy začínalo direktivní období „umístěnek“, odchází do Ostravy. V roce 1956 nastoupil dr. Staněk na primariát po dr. Drašnarovi, který odešel do Liberce, nastává nové období v práci Vítkovické chirurgie. Primář Staněk byl mimořádná osobnost, kterou lze charakterizovat jedním slovem: gentleman. Toto slovo však znamenalo mnoho. Měl

dostatečnou empatii, aby dovedl pochopit chyby druhého, dostatečný smysl pro pořádek a důslednost, aby dovedl napomenout se svou lehkou ironií, dostatečnou rozhodnost, tak nutnou v indikacích operačního zákroku, dostatečnou skepsi a opatrnost, aby neprováděl zákroky, jejichž prospěšnost by byla pochybná. V politicky velmi nebezpečné době měl svoje přesvědčení, byl to humanista. „Veškeré spolkaření od ďábla jest“, tak v jednom rozhovoru citoval rodinnou poučku, která u Staňků vládla od doby, co se jeho otec zapletl do politiky. Vedl totiž delegaci poštovních zaměstnanců k poslanci Rašínovi, kde žádali zvýšení platů, jak jim poslanec Rašín před volbami slíbil a pak nesplnil. Platy se sice krátce po návštěvě delegace navýšily, vedoucí jejich výpravy byl však záhy na to přeložen na inferiorní „štaci“.

Rozsah operací se poněkud zúžil, což vyplývalo z otevření nových specializovaných oddělení v rámci kraje, jakými byla oddělení plicní chirurgie jako krajské pracoviště, oddělení plastické chirurgie a neurochirurgie v Brně, v Olomouci a později v Ostravě. Dominantou vítkovické chirurgie však zůstávala chirurgie břišní, zejména žaludku a žlučových cest, traumatologie kostní a i měkkých tkání a chirurgie ruky. Bylo šťastnou shodou okolností, že primář Staněk získával své chirurgické zkušenosti na brněnských klinikách, kde pracovali jak odborníci v oblasti operací na žlučových cestách (chirurgické oddělení Žlutý kopec, nyní Bakešová nemocnice), tak i v oboru plastické chirurgie (profesor Karfík, přednosta Kliniky plastické chirurgie v Brně – Králově Poli).

Další osudy a příběhy lékařů Vítkovické nemocnice si přečtete v příštím vydání.

Aktuální zprávy:

27.1.2011 byl „Dnem památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti“ a jako všechny ŽO, tak i ŽO v Ostravě se chystala uctít tento den společně s „Občanským sdružením Krnovské synagogy“. Jelikož se na tuto akci přihlásili pouze 3 členové ŽO byla tato akce pro nezáměr zrušena. Je to velká škoda, protože autobus byl zajištěný a v Krnově nás čekali.

ŽO v Ostravě, získala opět pro rok 2011 finanční prostředky z různých grantů.

Grant Obnova je určen k rekonstrukci a opravě přístupových chodníků k hrobům na židovském hřbitově na Slezské Ostravě.

Grant Judaismus od A-Z umožňuje pokračování přednášek pro rok 2011. Nadační příspěvek zahrnuje i dar od Michala Dostála.

Finanční prostředky z grantu „Tradice, zvyky a holocaust“, jsou určeny na semináře, tematické výlety, besedy a to jak pro členy ŽO, tak i pro laickou veřejnost. Měli bychom dosáhnout toho, aby se na dobu minulou a zvláště na holocaust nezapomnělo a abychom zachovali pro další generace vzpomínky přeživších.

Další získané finanční prostředky (ŽMP) budou použity na opravu, údržbu majetku a provoz ŽO v Ostravě.

Granty zpracovala paní Alena Ševčíková, která také zodpovídá za jejich správné vyúčtování.

Za správné využití finančních prostředků z grantů zodpovídá taktéž revizní komise ŽO v Ostravě.

Touto cestou děkujeme Nadačnímu fondu obětem holocaustu, Židovskému muzeu Praha, statutárnímu městu Ostrava, městu Frýdku Místku a soukromým sponzorům za poskytnuté finanční prostředky.

Dne 15. února 2011 jsme na ŽO v Ostravě přivítali žáky 5. třídy ZŠ v Petřvaldě. Žáci si vyslechli přednášku paní Libuše Salomonovičové, která posluchačům připomněla historii Židů za 2. světové války.

16. února 2011 jsme v rámci klubu WIZO přivítali pana Doc. ThDr. Tomáše Novotného a vyslechli jeho přednášku „Úvod do Judaismu“.

Výtvarnou soutěž „Za ostatním drátem“, kterou vyhlásila v listopadu 2010 ŽO v Ostravě pro žáky 5. tříd, vyhrála ZŠ Karolíny Světlé v Havířově – Podlesí. Dne 22.2.2011 paní předsedkyně ŽO PhDr. Milena Slaninová předala žákům ceny.

Židovská obec v Ostravě se rozhodla podpořit Izrael a zmírnit následky ničivých požárů. Přidejte se k nám.

Prispějme na obnovu vyhořelého lesa 1 strom = 300Kč

Peníze můžete vložit v hotovosti v kanceláři ŽO v Ostravě, Tovární 15, Ostrava – Mariánské Hory, popřípadě zaslat na účet

ŽO v Ostravě 164 841 73 99/0800.

Všem dárcům, kteří přispěli, děkujeme za výbor Keren Kajemet le- Jisrael a Židovská obec v Ostravě. Přispívat můžete do poloviny března tj. do 15. 4. 2011.

Pojďte s námi do divadla 16. 3. 2011

Poslední doutník

Divadlo Na Fidlovačce, Praha
Komorní dílo předního finského dramatika, písničícího většinou komedie, zabývající se vztahem muže a ženy. Poslední doutník má pikantní příchuť: nejenže dotvrzuje známé rčení, že "láska kvete v každém věku", ale současně demonstruje, že erotika není jen výsadou mládí.

Hrají: E. Balzerová, T. Töpfer, Z. Maryška, M. Kobrová

Objednávky macesů, macesové moučky a vína přijímá sekretariát ŽO telefonicky nebo e-mailem.

Prosíme členy ŽO, kteří nezaplatili členské příspěvky 250 Kč na rok 2011, aby tak učinili a to nejpozději do konce března.

Napsali nám členové obce.

Poděkování

Srdečně děkujeme všem pracovníkům agentury za veškerou pomoc při zajišťování životních potřeb nás starých lidí. Zejména děkujeme paní Radce Hrouzkové, Aleně Ševčíkové a Jiřince Garajové, které se starají o chod celé Židovské obce, takže se zde můžeme scházet s ostatními členy, oslavit jubilea, máme možnost jet na ozdravné pobyty. Připravily pro nás nádherný zájezd do Izraele. Zkrátka, díky jim můžeme dožít zbytek života aktivně a v pohodě. Petře, Jarce a Ivě patří dík za to, že se starají o nemohoucí členy v domácím prostředí, vozí je na akce pořádané Židovskou obcí, připravují pohoštění při oslavách a Petra nám navíc provede i pedikúru. Masér Jiří pečuje o naší dobrou kondici, takže je jeho zásluhou, že se dožíváme tak vysokého věku. Ještě jednou děkujeme za všechno, co jste pro nás udělali v roce 2010, abyste nám usnadnili život.

Členky ŽO v Ostravě:

paní Revendová, Ryšková, Weisová, Tomešová, Vaňková a další...

Touto cestou bychom rádi poděkovali paní Jiřince Garajové za dlouholeté působení ve funkci předsedkyně představenstva ŽO Ostravě. Přejeme ji všichni hodně zdraví a spokojenosti v kruhu rodiny.

16. ledna 2011 nás opustila ve věku nedožitých 89 let naše dlouholetá členka paní Hanna Tomešová.

Zichrona livracha.

Až umřu, nic na tomto světě se nestane a nezmění, jen srdcí několik se zachvěje v rose jak k ránu květiny.

Jiří Wolker

Těsně před uzávěrkou našeho zpravodaje nám přišla smutná zpráva o úmrtí spisovatele a novináře Arnošta Lustiga, který zemřel po dlouhé nemoci dne 26. 2. 2011 ve věku nedožitých 85 let. Vzpomínáme na jeho návštěvu na ŽO v roce 2006.
Zichrona livracha

Vážení přátelé,
posíláme Vám několik vět, které o
Arnoštu Lustigovi
napsal Jan Fischer:

S Arnoštem Lustigem odešel především nádherný chlap! Miloval život, všechny jeho krásy, přesto - nebo snad právě proto - že poznal i všechny jeho hrůzy. Uměl zůstat optimistou, kam přišel, šířil kolem sebe humor, neuměl to jinak. Z čeho se radoval, radoval se na sto procent, o co mu stálo za to, aby se o to rval, rval se o to na sto procent.

S Arnoštem ale odchází další, který "ještě pamatoval". A také ten, který svým dílem, vystupováním udělal tolik proto, aby se nezapomnělo. Víím, že s každým takovým odchodem se uvolní prostor pro ty, kteří nám budou vyprávět, že všechno, co se tehdy v Terezíně a Auschwitzu stalo, bylo vlastně (trochu, úplně) jinak...

Budeme tady mít nadále Arnoštovy skvělé knihy, ale i lítost, že už žádnou další nenapiše. Budeme tady mít vzpomínky, ale i lítost, že nepřibudou další. Nesu si v sobě tu na naše setkání někdy v úplných počátcích mého premiérování. Trochu jsme si o něm povídali a nakonec se Arnošt na mě podíval těma svýma nekonečně laskavýma očima, poplácal mě po ramenou a řekl:

"Drž se bejku!. Ty na to máš!". Arnošte, už jsem ti nikdy potom nestačil říct, jak mě tahle slova pomohla!

Jan Fischer

■ Zpravodaj pro členy Židovské obce Ostrava je neveřejnou tiskovinou ■ Vydává Židovská obec v Ostravě paní Alena Ševčíková
Distribuce poštou A. Ševčíková ■ Příspěvky a připomínky posílejte na adresu Židovská obec v Ostravě ul. Tovární 15, Ostrava 9, 709 00
■ E-mail: sekretariat@kehila-ostrva.cz
■ Uzávěrka příštího čísla je 15. 4. 2011

OSTRAVA!!!

NADAČNÍ FOND OBĚTEM
HOLOCAUSTU
FOUNDATION FOR
HOLOCAUST VICTIMS